

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtak in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K., pol leta 2 K. in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K., za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopošilja do odpovedi. — Udje „Kato, Makovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroska cesta št. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroska cesta št. 5, vsprejema naročnine, inserate in reklamacije. — Za dvakrat 25 vin., za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede zjutraj. — Ne zaprete reklamacije so poštnine proste.

Vinogradniki!

V nedeljo dne 28. novembra priredi Slov. kmečka zveza po Spodnjem Štajerskem več shodov, da ngovarja proti nameravnemu novemu davku na vino. Vlada je umaknila svoj predlog, da višje obdači pivo, istotako ne sme tudi zahtevati, da se obdači vino na račun, ki bi škodoval našemu vinogradništvu. Dosedaj še vlada ni predložila državni zbornici načrta za novo obdačenje, ampak samo naznanila, da ga namerava predložiti, za to je še pravi čas, da protestiramo (ugovarjamo).

Zborovalo se bo dne 28. novembra 1909:

Kraj	Prostor	Čas	Govornik
Ljutomer	Gostilna Vanpotič	po večernicah	Roškar
Sv. Križ na Murškem polju	Gostilna Jureš	po rani maši	Roškar
Konjice	Kaplanija	po rani maši	Dr. Verstovšek
Slov. Bistrica	Hotel Avstrija	ob 3. popoldne	Novak, Pišek
Fram	Gostilna Turner	po sv. maši	Pišek
Kostivnica	Gostilna Lindič	po rani maši	Dr. Korošec
Sv. Peter na Medv. selu	Župnišče	po večernicah	Dr. Korošec
Imeno	Gostilna Paik	ob 3. uri popoldne	Dr. Jankovič
St. Ilj v Slov. goricah	Gostilna Celcer	po večernicah	R. bič, dr. Hohnjec
Sv. Tomaž pri Ormožu	Pri Zimiču	po rani maši	Meško
Sv. Miklavž pri Ormožu	Gostilna Golenko	po večernicah	Meško
Sv. Lovrenc na Drav. polju	Zadružni dom	po rani maši	Ozmeo
Majšperk	Pri Svaršniku	po večernicah	O. meo
Slivnica pri Celju	v župnišču	po drugem sv. opravilu	Vrečko

Slovenski vinogradniki! Pozivljamo Vas, da se v obilnem številu udeležite naznanjenih shodov. Na dan v obrambo kmečkih teženj!

Slov. kmečka zveza.

Za svobodno šolo.

Ker se sedaj ne bližajo nobene volitve, upajo si naši liberalci z barvo zopet na dan. Ni dolgo, da je njih celjsko glasilo tajilo Kristusa-Boga, potem označilo krščanstvo kot judovski strup, opsovalo katoliško cerkev kot duševno siromaštvo, ampak upalo se je tudi glede svobodne šole povedati jasno svoje prepričanje, čeprav je moralo vedeti, kako so se pri zadnjih državnozbornskih volitvah ravno liberalni agitatorji ljudem pridruževali, da nočejo svobodne šole. V posebnem članku je celjski „Narodni Dnevnik“ hvalil državno svobodno šolo na Francoskem.

Na Francoskem se sovražniki cerkve niso zadovoljili samo s tem, da so pogladi kateheta čez šolski prag in izključili pouk vsakršnega veroizpovedanja, temveč uvedli so v šolo tudi brezverske šolske knjige, s katerimi zastrupljajo mladino s protiverskim in proticerkvenim duhom. Svobodna šola je

bila torej samo krinka, s katero so med ljudstvom lažje uspeli, da so mogli spoditi katehete iz šol. Ko so imeli svobodno šolo, pa so naredili z žalostno pogumnostjo korak naprej ter uvedli popolnoma brezversko šolo. Seveda jo še vedno imenujejo svobodno, in ne brezversko šolo.

Uvedli so namreč pred kratkim na ljudskih francoskih šolah knjigo, ki se imenuje Moralni nauk. Knjiga naj bi bila nadomestilo za katekizem in zgodbe ter Jezusove nauke. Poglejmo v to knjigo! Takoj na prvih straneh najdemo te-le stavke:

1. Cerkev je pospeševala nevednost in sužnost.
2. Znanost je cerkev uničila.
3. Krščanska pravost je ponižujoča pravost.
4. Človeške pravice so pred dolžnostmi.
5. Poganska prosveta je bila višja kakor krščanska.
6. Framasonstvo (prostozidarstvo) je dobrotvorno društvo.

zi. Bil je tudi usmiljen in radodaren. Njegova vrnitev je bila cela slavnost, vredna, da se je veselil ves kraj daleč na okoli.

Ako bi bil kdo sedaj opazoval kneza, bi bil videl, da mu pokriva obličje oblak skrbi in tuge, katero izkuša zakriti. Njegove misli niso zbrane, ko se pogovarja z ljubljeno soprogo, ali ako gleda hčerki v nežno, otročje lice. Ne morejo ga razvedriti ljubki nežni pogledi soproge, ne živahnost hčerkin, niti krasen večer.

„Otrok te utruji, Živan“, je dejala prijazno kneginja ter je hotela vzeti Lavrencija iz očetovih rok.

„Da bi me utrudil!“ vzklilnil je knez in objel hčerko ter jo poljubil na čelo. „Da bi me ti moj angelček utrudil, ki si mi razen tvoje matere edina radost in veselje, moj najdražji biser na svetu! Navsezam sem na vaju tako, da se mi dozdeva, če eno izgubim, da moram tudi drugo izgubiti!“

Pri teh besedah se je stresel, srčno je objel tudi svojo soprogo in s solznimi očmi vzklilnil:

„Proklet bodi, kdor se nas drzne ločiti!“

„Moj ljubi Živan!“, je rekla proseče s tresočim glasom soproga, „zakaj govoriš o ločitvi sedaj, ko smo se komaj združili?“

V tem hipu je bilo čuti tihe, milobne otročje glasove, spremljane na gitaro. Dasi se besede pesmi niso razumele, je bil naprevendar tako bolesten in žalosten, kakor vzdih umirajočega. Tako vsaj se je dozdevalo poslušalcem. Mala Lavrencija se je izvila iz očetovih objemov in zbežala k oknu. Knez in kneginja sta ji sledila.

„Glej, mama, ubogega, smrtno bledega dečka. Tako je utrujen, da ne more niti gitaro več držati. Če mu kmalu ne dojde pomoč, se zgrudi na tla.“

7. Cerkev je bila vsikdar sovražnica napredka in omike in je še danes.

O veri v Boga in posmrtno življenje se v tem „katekizmu“ za otroke bere dobesedno sledeče:

„Ker se ne more vedeti, kaj bo po smrti, so ljudje poizkušali to uganiti in so si v tem oziru izmislili nebroj praznovernih domnev. Eni so rekli, da je po smrti vsega konec, drugi so verovali, da se ljudje po smrti povrnejo k Bogu, večnemu, neskončno dobremu in pravičnemu bitju. Verovali so, da ta Bog ljudi sodi, jih poplača ali kaznuje. Zato so trdili, da morajo ljudje Boga spoštovati in ga moliti, in so določili izvestne ceremonije, s katerimi se Boga častijo. Tako so prišli ljudje do različnih ver. Ver je več, njih število se ravna po tem, kako si kdo Boga predstavlja. Vse te vere govore o Bogu in o tem, kaj se ima zgoditi po smrti. Torej govore o rečeh, o katerih se ne more nič vedeti, in zato imamo mi pravico, izbrati si med vsemi temi verami tisto, ki nam bolj ugaja, in če nam nobena ne ugaja, smo lahko tudi brez vere.“

V francoski svobodni šoli se morajo otroci torej učiti brezverstva. Pravimo, da se morajo učiti; kajti vlada zapira zasebne šole, da se odvzame starišem možnost, otroke vsaj v zasebnih šolah verski vzgojevati, in sili otroke v državni šoli, da rabijo take knjige in se iz njih uče. Taka je svobodomiselnost, kateri se tudi pri nas klanjajo nekatere ohole, oziroma večinoma puhle glave. Taka je v resnici svobodna šola! Svobodi ni vera nič, ampak s silo vceplja otrokom brezverstvo in sovražnost proti cerkvi.

To francosko svobodno šolo proslavljajo naši celjski liberalci v posebnih člankih. Za njo se navdušujejo tudi naši liberalni učitelji. Kaj rečeš ti k temu, slovensko ljudstvo? Skrb, da izgine iz tvoje okolice sleherni liberalni časnik, in da odvrneš zaslepljene pristaše od stranke, ki želi slovenskemu narodu groba, ne pa napredka!

Politični ogled.

— Položaj. Včeraj, dne 24. novembra se je zopet začelo zasedanje državnega zbora. Vlada želi, da se ji dovoli začasni proračun za nekaj mesecev prihodnjega leta. Slovenska Jednota je k temu pripravljena, če se ji zagotovi, da bo dala vlada ostavko, predno pride do glasovanja. Vsled tega bi odtegnila

Mladi pevec se je od utrujenosti in gladi naslonil na kostanj in se utrujen vsedel na kamen.

„Mama, mama!“ vzklilnila je ihta Lavrencija, „gotovo umre!“

Kneza je ganilo dobro in usmiljeno srce otrokovo ter je poklical dečka. Kmalu potem je stal dvajsetletni deček, slab in utrujen, tresoč se od slabosti in bojazni pred knezovo družino. Lavrencija, dasiravno še otrok, čitala je vendar jasno z obraza vso bedo in revščino ubogega pevca.

„Od gladi umre“, je ihtela deklica.

„Vzami in jej“, je rekel knez, ko mu je prinesla kneginja na krožniku sadje in pecivo. Deček pa je povesil glavo in zarudel. Sram ga je bilo, da mu je ponujala visoka gospa jedila.

„Zakaj ne vzame?“ je vprašala nemirno Lavrencija.

Knez je vzel krožnik iz rok soproge ter ga dal svojemu otroku in rekel:

„Moja hčerka naj ti streže! Pred Bogom je ponižnost in dobrosrčnost večja od bogastva!“

„Kako ti je ime?“ vprašala ga je Lavrencija.

„Aleš“, je odgovoril deček.

„Si li danes že kaj jedel?“

„Včeraj in danes nisem še jedel ničesar, mi-lostiva gospica!“

„Že včeraj nič!“ začudi se dekle. „Torej ti ne ješ vsak dan?“

Aleš se je nasmehnil: ali to je bil srce trgajoči smehljaj. Vzel je perišče češenj, misleč, da bo dovolj. Lavrencija mu je pa prigovarjala tako dolgo ter ga osrčevala, da je bil za četrto ure krožnik prazen.

Okrepčan in osrčen je pripovedoval svoje življenje. Njegovo rojstno mesto je Salamanka. Po o-

PODLISTEK.

Kraljeva hvaležnost.

Novela spisal G. A. — poslovenil Ivan Vuk

Blizu španskega mesta Toleda se dviguje, ali se je prav za prav dvigal lep grad kneza Robida. V začetku meseca junija 1474. enega onih krasnih večerov, katere je dal Bog dal Španiji, da jo oškoduje za vročino po dnevu, se je godil v sobi gradu lep in dražesten, pa tudi skrajno tužen prizor. V velikem naslonjaču je sedel knez Robida Živan, mož najlepših let in čvrste postave. V njegovem naročju se je zibala mala plavolasca deklica, sedemletna knezova hčerka Lavrencija, igraje se z dolgo očetovo brado. Pri nogah knezu je sedela mlada kneginja, njegova soproga, ter se nežno nanj naslanjala. Mesec je razsvetljeval srečno družinico, citrone, pomerance so razširjale prijeten vonj, in ptički so žgoleli svojo večerno pesmico, kakor bi slutili, da se je povrnil knez k svoji družini.

Ob času naše povesti so bili v Španiji hudi časi. Bratomorna vojna je divjala med Kastilijo in Aragonijo. Divjalo je mesto proti mestu, vas zoper vas, grad proti gradu. Celih osemnajst let se je knez Robida bojeval za Henrika IV., kralja Kastilje. In sedaj se je povrnil na svoj grad, k svoji težko prišakovani družini.

Knez Robida je že deset let srečen soprog, vendar je radi vojske malo časa prebil pri svoji soprogi. Oba sta se srčno ljubila; bila sta vredna drug drugega. Kneginja najlepša in najdražestnejša med vsemi hčerkami Kastilje; knez, najpogumnejši, najsrčnejši in najkrepkejši med vsemi španskimi vite-

tudi nujne predloge, ki zastavljajo pot do razprave o začasnem proračunu. Le češki radikali in rusinski poslanci nočejo odtegniti svojih nujnih predlogov. Na vsak način pa je sedanja vlada že politično mrtva, kajti na shodu zadnje nedelje je Poljska ljudska stranka sklenila, da vlade v sedanji sestavi ne bo več podpirala. S tem pa je izgubila v poslanski zbornici večino, razven če ji priskočijo Plojevci na pomoč, za kojih glasove se je vlada že potegovala.

— **Deželni zbori** bodo sklicani na kratko zasedanje v dnevih med Božičem in Novim letom, ako bo državni zbor sedaj začel delovati. Ako pa v državnem zboru vsled trmoglavosti Nemcev, ki za vsako ceno držijo Hohenburgerja in Stürgaha, ne bo prišlo do rednega dela, potem se bodo deželni zbori sestali že meseca decembra.

— **Na Kranjskem** je imela Slovenska ljudska stranka preteklo nedeljo blizu 60 ljudskih zborovanj, da so na njih ožigosali početje slovenskih liberalcev, kateri so izrabili knjižico ljubljanskega knezoškofa „Zeninom in nevestam“, da jo zanesejo tje, kamor ni bila namenjena, med mladino. Liberalci so iz škofove knjižice vzeli nekatera mesta, jih s svojimi opazkami pomnožili ter izdali posebno knjižico, da pohujšajo mladino in razderejo spoštovanje otrok do svojih starišev. Liberalci nabirajo zase in za svoje namene pravno pokvarjeno ljudstvo.

— **Na Ogrskem** se vedno ni prišlo do jasnih razmer. V ospredju stoji sedaj boj med ločenima političnima bratoma, med Košutom in Justom. Pravijo, da bo imenoval cesar grofa Andrašija za ministrskega predsednika. Te dni se širijo tudi vesti, da bo odstopil skupni finančni minister in upravitelj Bosne baron Burian. Na njegovo mesto pride baje grof Zichy.

Mala politična naznanila.

Dne 19. novembra: Proti več voditeljem češke narodne socialne mladinske organizacije je upeljalo kazensko sodišče preiskavo zaradi tajne zveze. Obdolženci so brez uradnega dovoljenja poizkušali mesto svoječasno razpuščene narodne socialne mladinske organizacije ustanoviti nova društvena središča. — Listi pišejo, da pride v spomladni nemški cesar Viljem v Rim, da obišče kralja Viktorja Emanuela in sv. očeta. — V Buenos Airesu v Južni Ameriki je bil umorjen tamošnji policijski prefekt. Napad je bil sad mednarodne anarhistične organizacije v Buenos Airesu, v kateri je združenih 70 anarhistov iz vseh dežel. Večino teh anarhistov so že zaprli. V shajališču organizacije so našli več bomb, napolnjenih z dinamitom.

Dne 20. novembra: Na Ruskem Poljskem se baje v kratkem opuste vse trdnjave, razun trdnjave Wresit Litowsk, ki postane moderna trdnjava prve vrste ter bo glavna opora ruski armadi v slučaju vojske — Češki dež. zbor nameravajo sklicati k eni edini seji, da se izvoli deželni odbor in odkažejo vladne predloge komisijam.

Dne 21. novembra: Srbski zunanji minister Milovanović je imel včeraj na Dunaju posvetovanje s trgovskim ministrom dr. Weiskirchnerjem radi trgovinske pogodbe med Avstro-Ogrsko in Srbijo. Trgovinski minister je izjavil, da želijo tudi na Avstrijskem, da se trgovinsko-politične zadeve s Srbijo uravnajo in da se sklene trgovinska pogodba. — Časniki javljajo iz Teherana v Perziji, da so bile vladne čete na pohodu v Ardebil ustavljene v Zinjamu od tamošnjega prebivalstva, ki je sovražno ustavi. Po 11urnem hudem boju, v katerem je bilo v ce-

šetovih smrti sta živela z materjo v veliki revščini. Ko je bila sila največja, mu je dala mati nekaj denarja in ga z lepimi nauki poslala v svet. S tem denarjem bi ne prišel daleč, ako bi mu nek dober srčni menih ne olajšal pot ter mu za polovico denarja prodal gitaro. Zadnji novic mu je pošel; zastoj je pel in igral pred bogatimi hišami mestjanov v mestu Toledo. Ako ga usmiljeni knez ne bi sprejel, bi moral morebiti gladu umreti.

„Ubogi deček, vsedi se in odpočij!“ mu je rekla ganjena Lavrencija.

Pa tudi Aleš je hotel pokazati vsaj nekoliko hvaležnosti za skazano dobroščnost. Vzel je gitaro ter s čudovito nežnostjo in spretnostjo ubral strune. „Zapojem vam ganljivo in zanimivo pesem o knezu Robidi.“

Knez je prebledel, ko je slišal te besede. Pogledimo nazaj v knežvo minolost in jasno nam bo, zakaj ni bil knez vesel, zakaj je večkrat oblak skrbi zakril njegov obraz!

Henrik IV., kralj Kastilije, je zavrzel svojo prvo soprogo ter se oženil z drugo, ki je porodila leta 1442. hčerko Ivano. Javna govornica je bila med ljudstvom, da na novorojenem otroku visi pečat materine nezvestobe, in ta pečat je bil kriv one domače vojne, katere sad je žel pozneje Ferdinand „Katoliški“ in Izabela.

Sedem let prej, nego se godi naša povest, je iskal kralj Henrik IV. za mlado princezino primerne ženin po vsej deželi. Hotel je imeti veljavnega zlahtnika, ki bi bil dovolj močan, pomiriti razburjene duhove.

Nov svet se ni bil odkrit, zlata je bilo malo, toliko, da so ga poznali, revščina velika in nespravljivo sovraštvo in domače vojne so spravile Spanko v dolge in oblast bogatih židov.

lem pet mrtvih in štirje ranjeni, so dobile vladne čete premoč, vlovile so 400 protivnikov, a ostale so nagale v beg. — Tržaško italijansko učiteljsko društvo je hotelo objaviti nek oklic, v katerem se meščani pozivljajo, naj se z vsemi močmi uprejo zahtevam Slovencev glede ustanovitve dvojezičnih gimnazij in slovenskih vzporednic na vseh državnih šolah na Primorskem. Oblast pa je prepovedala objavljenje tega oklica.

Zadružni tečaj v Mariboru.

V času od 9. do 15. januarja 1910 se vrši zadružni tečaj v Mariboru. Da se omogoči obisk tečaja, podeli Zadružna zveza 25 udeležencem podporo za obisk tečaja. Za obisk tečaja se naj prijavijo v prvi vrsti mlajši posestniki in mladeniči, kateri že sodelujejo pri neki zadruzi, ali kateri so pripravljeni pri neki zadruzi sodelovati. Natančni vspeh tečaja vse druge podrobnosti se bodo pravočasno objavile v časnikih ter naznanile vsem udeležencem. Kdor se želi tečaja udeležiti, naj se prej ko slej prijavi. Vsa pojasnila daje in sprejema prijave Zadružna zveza v Mariboru.

Razne novice.

• Slovenska kmečka zveza priredi prihodnjo nedeljo dne 26. novembra več zborovanj, da na njih protestira proti nameravanemu davku na vino. Na shodu se bodo predlagale tozadevne resolucije (sklepi). Ponovno se opozarjamo županstva, politična, gospodarska in druga nepolitična društva, na peticojo proti novemu davku, koje besedilo smo objavili v zadnji številki našega lista.

• **Is sodne sinuše.** Sodni kancelist Ivan Kolar v Ormožu je postal oficial.

• **Iz šole.** Stajerski deželni šolski svet je izrekel nadučitelju v Bočni, Matiji Dediču, povodom njegovega vstopa v stalen pokoj, za njegovo dolgoletno, prospešno delovanje v šoli, svoje priznanje.

• **Mladinsko gibanje** med liberalci zares vrlo napreduje, in liberalna mladina se bo kmalu znala gibati in sukati po taktu. Liberalna mladinska organizacija prireja namreč v St. Juriju ob juž. žel., kjer stanujejo voditelji novpzasnovane organizacije, plesne vaje. Naši mladeniči se zbirajo na različne socialne, zadružne, gospodarske in druge poučne tečaje, liberalci pa zbirajo svojo mladino za plesne vaje. Vendar pa liberalni frakarij trdi, da je v njih taboru bodočnost slovenskega naroda.

• **Neprevidno priznanje.** V listu uskoka Ploja čitamo zanimivo priznanje, da je v času, ko so bili drugi slovanski poslanci v najhujšem boju proti krivični vladi, ravnoista vlada potrkala pri vodstvu jugoslovanskega kluba, kojega sedaj vodi imenovani uskok, da bi podpirala vlado. Tega si baje niso upali, pač pa bo sedaj marsikomu jasno, zakaj je bila njih opozicija tako kratka.

• **Liberalna Zadružna Zveza v Celju.** Zadnje tri mesece nam dolhajo teden za tednom iz raznih krajev poročila o brezvestnem, hujškajočem delu od liberalne Zadružne Zveze plačanih uradnikov, v resnici pa najstrastnejših liberalnih agitatorjev. Molčali smo dovolj dolgo, a sedaj ne bomo več, ko vidimo, da sta uradnika liberalne Zadružne zveze v Celju M. Stibler in Anton Kunej na čelu novega liberalnega gibanja, ki hoče zastopiti našo mladino in jo, seveda po ovinkih, pripraviti za brezverstvo. Na sho-

Najsrčnejši in najpogumnejši kraljevi podanik in bojevnik je bil brez dvojbe knez Robido, junak naše povesti. Vse svoje premoženje, vso zlahtnino in nepolitične kneginje svoje soproge, grad in posestva svojih očetov je zastavil, da je bil v stanu vzdržati na svojo roko polk vojakov.

Predvečer pred bitko pri Olmedi, sredi leta 1467., je poklical kralj pred se kneza, dobro vedeč za njegovo udanost in požrtvornost ter mu je rekel:

„Zlahtni knez; Vi ste najpogumnejši in najzvestejši mož v vsem kraljestvu. Poklicam sem Vas, da vam izrečem svojo zahvalo.“ In krepko je stisnil knezu desnico.

Kneza so zmedle te besede, ker je mislil v svoji skromnosti, da dosedaj še ni storil ničesar.

Kralj pa je nadaljeval: „Tudi vam ne izrekam samo svoje zahvale, ampak vam kakor svojemu najboljšemu prijatelju zaupam tudi vse svoje nadeje in nadloge.“

Knez se je pri teh besedah globoko priklonil.

„Vi ste oženjeni, knez?“

„Da, Veličanstvo.“

„Kneginja slovi kakor najlepša žena vse Spanije.“

„In ena najzvestejših podložnih, Vaše Veličanstvo.“

„Vem to! In Vi jo zelo ljubite?“

„Razun Boga in kralja, ljubim kneginjo nad vse na svetu.“

„Tako zelo?“ odgovoril je rahlo kralj. „In za nobeno ceno bi ne dovolili, da bi se ločili od nje?“

„Za nobeno ceno, Veličanstvo“, odgovori živo grof.

„Niti za ljubo svojega kralja, knez?“ je vprašal ostro kralj, „tudi ne, če bi zahteval Bog sam?“

Knez je povsli glavo in umolknil.

dih v Žetalah, Žalcu, Mali Nedelji, Trbovljah itd. sta ta dva agitatorja „nepolitične“ celjske Zveze mladino navduševala za liberalne vzore, zabavljalo se je na vse pretege čez „farje“ in „klerikalce“, in s tem mladino — „izobraževalo“. Mi bi nič ne rekli, če bi liberalci sami plačevali take duševne velikane.

• **Liberalci na delu.** V Cerknem na Goriškem so liberalci v noči med 1. in 2. novembrom prevrnili in razbili 16 kamenitih spomenikov na pokopališču. Med tamošnjim poštenim ljudstvom vlada, kakor se poroča z Goriškega, velikansko ogorčenje. — Tako je delo liberalcev za ljudstvo!

• **Za domobranske rezervnike.** Leta 1910 bodo poleg dolžnih poklicani k orožni vaji vsi oni domobranski rezervniki, ki so kako vajo iz kateregakoli vzroka zamudili, odnosno jo imajo nadomestiti. Rezervno neaktivno domobransko moštvo 11. in 12. leta razun preje omenjenih, se k orožni vaji ne pokliče. Orožne vaje se bodo vršile v dveh perijodah, in sicer od srede junija do srede julija prva perijoda, in od srede avgusta do srede septembra druga perijoda. Le rezervno moštvo 4. domobranskega pešpolka v Celovcu, in deželni strelci se bodo od poletja do zime, (izvzemši čas žetve) enakomerno in nepretrgoma klicali k svojim polkom. Ob nedeljah in praznikih se rezervnikov ne bode klicalo k vaji. Vsak domobranski rezervnik, ki je leta 1910 dolžan priti k orožni vaji, lahko navede, h kateri perijodi želi priti z ozirom na njegov stan in zaslužek in se bode, posebno še na poljedelske sloye, na njegovo željo po možnosti števila oziralo. Kdor bi si rad izbral za orožno vajo gotov čas, ima to naznaniti do konca decembra 1909 pri občini, v kateri stanuje, in le-te bode potem izročile skupno listo prosilcev svoji politični oblasti. Med žetvijo, to je nekako od srede julija do srede avgusta, se moštva ne bode klicalo k orožnim vajam. Rezervniki se bodo orožnih vaj oprostili le iz posebno važnih razlogov.

• **Dobavni razpis.** Vojaška uprava kupi po trgovskem običaju za Maribor 2100 stotov pšenice, 5350 stotov rži in 4950 stotov ovsa; za Celje 100 stotov ovsa; za Celovec 2483 stotov rži; za Bežjak 667 stotov rži; za Trst 1450 stotov ovsa; za Pulj 1750 stotov ovsa. Obravnava se vrši dne 7. decembra t. l. pri c. in kr. intendanci 3. voja v Gradcu. Kolektorne ponudbe morajo dospeti najkasneje do 9. ure dopoldne. Natančnejši pogoji se zvejo tudi pri vojaškem oskrbovalnem skladišču v Mariboru.

• **S. K. S. Z.** ima odborovo sejo dne 2. dec. v prostorih, kakor običajno.

• **Za dijaško kuhinjo** v Mariboru so darovali sledeči p. n. dobrotniki in dobrotnice: Terstenjak, o. kr. voj. kurat 10 K; Podvinski, župnik, 20 K; okr. odbor Smarje 60 K; dr. Lemež mesto venca na grob g. Omulečev 10 K; Koprivnik, profesor, 50 K; Sagaj Marko, kaplan, 10 K; Slander Anton, dekan, 15 K; Pahernik Marija, veleposesnica, 20 K; Bernhard Mielica nabrala na gostiji g. Ivanka Wela in gđ. Jerice Zemljč 12 K pri Sv. Ani na Kremsbergu; Frano Zacherl, učitelj, nabral na gostiji Nendl-Ozmec v Ljutomeru 11 K 70 vin.; Fr. Ogrizek, župnik, 5 K. Vsem dobrotnikom in dobrotnicam stoteri „Bog plati!“

• **Društveni koledarček.** Sredi decembra izide „Društveni koledarček“ za leto 1910. „Slovenska krščansko-socialna zveza“ je sklenila, da ga da letos le toliko natisniti, kolikor se bo oglasilo naročnikov nanj in ga bo le naročnikom razposlala. Zato so te dni dobila vsa društva vprašalne dopisnice, koliko izvodov „Koledarčka“ žele za svoje člane. Te dopisnice naj se izpopolnjene vrnejo vsaj do 25. novembra.

„Zakaj ne odgovarjate?“ je rekel kralj in se mu približal.

„Vaše Veličanstvo,“ je rekel knez in se ponosno zavrnil. „Ako zahteva moj kralj ali celo Bog sam, od mene tako žrtve ... potem ... da potem že privolim za ločitev od kneginje, matere moje hčerke.“

„Dobro knez“, je dejal nato obotavljaje kralj.

„V par besedah vam hočem razložiti pomen te žrtve, in vam razjasniti položaj dežele. — Zaklad je uničen, dežela izsesana! Lakota sili od vseh strani; vojak trpi, toži, in tudi glasno mrmra. Dvesto mož je že odbežalo v gore. Drugih dvesto jih bo kmalu sledilo. V treh mesecih ne ostane morebiti od vse naše velike armade niti en polk. In v tej stiski sem našel, ne človeka, temveč psa, nekega žida, ki prevzame s svojimi tovariši rešitev države.“

„Kako pa, Veličanstvo?“ je vprašal knez, katerega je revščina domovine globoko presunila.

„Salomon Reboledo, tako se glasi ime tega žida,“ je nadaljeval kralj, „se je zavezal, da da mojemu zetju za doto tristotisoč dukatov.“

Knezu se je začelo svetliti; zaslučil je, kam meri kralj, in stresel se po vsem životu. Kralj pa je nadaljeval:

„S tristotisoč dukati dobim v Kastiliji mir za vedno. Kaka moč te navedajala site in dobro oblečene vojake, ako že sedaj napol nagi, lačni in zmučeni delajo več mesecev čudeže hrabrosti. Velika je žrtve, ki jo zahtevam od Vas, in vendar računam na Vašo udanost! V imenu izstradane dežele vam ponudim roko kraljevine Ivane, moje hčerke!“

Dasi je bil knez že pripravljen na te besede, vendar ga je navdala neka groza. Uničen, ranjen, skoro brez zavesti je stal s povešeno glavo pred kraljem.

(Konec prihodnj.)